

זעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

גליון מס': 290 פרשת כי תבוא, שבת קודש כ"א אלול תשע"ט (21 בספטמבר 2019 למניין)

בס"ד

תל-אביב	18:21	19:16	19:53
ירושלים	*18:24	19:14	19:55
חיפה	18:10	19:15	19:52
באר שבע	18:21	19:15	19:52
*לנוהגים 40 דק' 18:04			

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב שליט"א

והשייכות והערך שצריך להיות ליהודי אל כל מצוות ה', ועל זה ה' יתברך מקפיד מאוד, ולכן כתוב יקים ולא יעשה! וזה גם הסיבה למה חוסר בשמחה כל כך חמור, כי הוא מעיד על זלוול וביטול כל עצם קיום המצוות.

והוסיף רבינו יונה: כל אלה מצוות שבלב בבחינת **אשר יקים את דברי התורה**. ע"ש. כלומר אלו מצוות שצריך לחשוב עליהם, להתגעגע אליהם, כמו שחושב תמיד על עצמו ועל משפחתו. כך יש לחשוב תמיד על כבוד שמים במצוות אלו. ומשמע שלהיפך ממצוות אלו, יש כאן מחשבות זרות ואסורות, והרי זה עבודה זרה במחשבה.

העבודה הגדולה של ר"ה ועשי"ת

ומכאן לראש השנה יום הדין הגדול והנורא אשר הוא קובע לכל השנה כולה, ומזוונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה (ביצה טו). ולפעמים מראש השנה אחד לכמה שנים (משניב סימן תקצא ס"ק יד), והוא החג היחיד שכתוב עליו - לא יאכל כדי שובעו, שלא יבוא לידי קלות ראש ותהיה יראת ה' על פניו (אור"ח סימן תקצז סעיף א).

ורבינו הפלא יועץ (ערך תשובה) ממליץ להתאמץ בעשרת ימי תשובה ולכוין במחשבה בימים אלו, את הפסוק "שויית ה' לנגדי תמיד" ועל אחת כמה וכמה בשני ימים טובים של ראש השנה, שהם ימים טובים שאין בהם עבודת ימי החול.

וכיצד זוכים להגיע לכך לחשוב כל הימים הקדושים על שויית ה'?

וביארנו המפרשים, שזה הסוד של ראש השנה שיש להימנע ולהשתדל שלא לישון ביום, והנהנה בכך מולו הטוב יהיה ער וחזק כל השנה כולה (עיין משניב ס"ס תקפ"ג), ועיין בפרש"י (ר"ה טו): על מאמר רבי יצחק, כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה, שישיראל עושיין עצמן רשין בראש השנה לדבר תחנונים ותפילה, ע"ש. ומשמע שזה ממש כל היום של ראש השנה להתנהג בתחנונים דהיינו בתפילות ותהלים כל היום כולו.

ומכאן למד רבינו הרב מבריסק זיע"א, שבראש השנה יש להשקיע כמה שיותר בתפילות, יותר מלימוד התורה, בבחינת תחנונים ידבר רש. לא ישנים, ולא מרבים באכילה ולא מכינים מיום טוב ראשון לשני, לא הדחת כלים, לא הכנת תבשילים, ולא כלום (עיין משניב סימן תקפ"ד ס"ק ד). וכל היום קודש קדשים לתפילות ולתחנונים ואמירת תהלים, ובה באמת ניתן לקיים את דברי הפלא יועץ הנזכר, שעל ידי התפילות זוכים כל היום להיות בבית הכנסת בבחינת שויית ה' לנגדי תמיד.

דקה אחת בימים אלו שווה יותר מכל השנה

ובזה מובן סוד מלכויות של ראש השנה. נכון שיש להמליך את ה' יתברך כל יום וכל שעה וכל רגע, ובפרט בקריאת שמע באמירת ה' אחד, וכן בכל

עבודה זרה במחשבה

על מה יצא הקצף?

בפרשת כי תבוא לומדים על התוכחה של ה' יתברך לעם ישראל, ויש בה צ"ח קללות הכתובים והנקראים בפסוקים, וכן כל י"ב אורזין שבפרשה כנגד כלל עם ישראל, והאחרון הוא החזק שבכולם **"אָרוֹז אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כֹּל הָעָם אִמֵּן"**.

ויש לדקדק מה זה שכתוב לא יקים? למה לא כתוב **אשר לא יעשה**? הרי לכאורה הכוונה כאן על מי שלא מקיים ועושה את רצון ה', אז צריך להיות כתוב **אשר לא יעשה**! מה זה לא יקים?

גם יש להבין בצ"ח קללות את הפסוק: **"תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב"** כלומר, כל הקללות האלה הם בגלל שאין שמחה בעשיית המצוות! וזה נורא! עונש כל כך גדול על עבירה לכאורה כל כך קטנה? הרי לא כתוב על אשר לא קיימת, אלא מדובר כאן על אדם שמקיים את כל מצוות ה', ובכל זאת הוא ראוי לקללות כאלו נוראות, ולמה? כי הוא לא קיים את המצוות בשמחה! מה הפשט בזה?

השמחה והאמונה במצוה חשובה יותר מעשייתה

ורבינו הרמב"ן בפרשה, מלמד אותנו יסוד נפלא, והוא שצריך כל יהודי להאמין מכל הלב במצוות שציונו ה' יתברך, ולהאמין שהעושה מצווה מקבל שכר, ולהיפך יקבל עונש. ומי שלא מאמין בזה בשלמות בליבו, או שחושב על זה שזכית לא חייבים בזה, הרי זה ארוז! כי **יקים את דברי התורה** הכוונה להאמין בשלמות על כל תרי"ג המצוות, וכאשר האמונה שלימה בתרי"ג מצוות מה' יתברך בלב ובמחשבה, גם אם פעם נכשל בעבירה ואכל חזיר ושקץ לתאוותו, או שלא עשה סוכה ולולב מתוך עצלות, אין עליו קללה של ארוז, כי הפסוק מקפיד על האמונה יותר מהעשייה. האמונה בלב ובשכל, והעשייה באופן מעשי. ע"ש.

גם רבינו יונה בשערי תשובה (ש"ג אות יז) מאריך להעתיק מצוות שהם בלב דוקא, כמו **"ובחרת בחיים"** כלומר, לימוד המוסר היומי, העורר להתבונן לבחור בחיים על פי התורה. וכן **"והלכת בדרכיו"** דהיינו, להתבונן לקנות מדות טובות. וכן **"תמים תהיה"** שלמות באמונה, וכן **"ויידעת היום וכן"** כי ה' הוא חסידים! דהיינו, להתבונן בגדלות ה' יתברך ולזכור חסדי ה' יתברך, ומפורש בתהלים (פסוק ק) **"וייתבוננו חסדי ה' ובה מכיר חסדיו וטובותיו, אין סוף ברוך הוא. וכן מעלות הקדושה, והתקדשתם והייתם קדושים"**. וכן **עבודת ה' יתברך, וכן יראת ה' ואהבת ה', וכן מעלת הדבקות**.

חוסר שמחה והתלהבות - מעידים על זלוול

נמצאנו למדים שעניין **"יקים את דברי התורה הזאת"** אינו מדבר על עשיית המצוות, אלא על החשיבות

והנביא ישעיה מזרוז אותנו בפסוק **"דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב"** (ישעיה נה), וביארו בגמ' (ר"ה יח.) אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, שבהם יש לדרוש ולתבוע ולבקש ולהתחנן ולצפות ולהתפלל כמה שיותר, וכל דקה ורגע ושעה בימים קדושים אלו שווים מיליונים ממש יותר מכל השנה כולה.

עוסק בתורה, ונקרא מבזה דבר ה'!

ורבינו הגר"ח מוולוז'ין זיע"א בדרשה לראש השנה הביא דברי הגמרא (סנהדרין צט.) על הפסוק **"כי דבר ה' בזה"** זה שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, שאין הכוונה אינו עוסק כלל, אלא עוסק בתורה, אבל יכול לעשות יותר, יכול להתאמץ יותר, ויכול להתקדם ולהתעלות יותר, הרי זה מבזה שם שמים. ע"ש. ונראה שזה בזיון במחשבה, שאינו מרבה לקדש שם שמים וחושב שמספיק מה שעושה, ובשמים אומרים עליו **כי דבר ה' בזה**. ע"ש.

וזה מתאים לדברי הזוהר הקדוש (פנחס דף רל ע"א), שבראש השנה דנים את האדם על **כבוד שמים** ועל **כבוד התורה ולומדיה**. ע"ש. וזה ממש כדברי הגמרא (סנהדרין טז) אותם שאין להם חלק לעולם הבא, האומר מאי אהנו לי רבנו, כלומר מה התועלת בלומדי תורה, ופרש רש"י ואינו יודע שהעולם עומד עליהם. ע"ש. וזה ממש **עבודה זרה במחשבה**, וכן היום מי שאומר מה יוצא מכל האברכים העוסקים בתורה כל היום, ו**אפילו מי שחושב כך**, הרי זה עובד עבודה זרה בשכלו הקטן, ואינו יודע שכולם חיים בזכותם, ואוי לנו ביום הדין.

ומכאן להורים שלא רוצים חתן בן תורה וטוענים **כסף מנלו**, וכן רישום הילדים לתלמוד תורה תורני בלבד, וההורים רוצים **מקצוע לחיים**, והרמב"ם פסק (תשובה פרק ג) שיום הכיפורים לא מכפר להורים כאלה. ומכאן עד כמה יש לזוהר על **כבוד התורה**. ובספר החינוך (מ"ע תור) כתב שזה טעם מצות ביכורים שבפרשה, שעל ידי זה יודע **במחשבה** שהכל הגיע אליו מאת אדון העולם.

עבודת השם בראש השנה, היא לכוין להתעלות משנה שעברה, לכוין לדקדק בכבוד שמים, לכוין לעבוד את ה' יתברך במחשבה דיבור ומעשה, ונוכה כולנו לשנה טובה ומבורכת, והיתה לה' המלוכה.

ניצוד מצליחים בחיים ובכל זאת ניצלים מעין הרע?

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

הגדול לו זכה חברו, הנה מגיע הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו ואומר למלאכי החבלה ומלאכי הרחמים העסוקים בפתיחת ספרי בעל השדה, שאין להם עסק עם בעל השדה, ואל להם אפילו לדפדף בספריו. וזאת משום שלאחר שזכה במצוות הביכורים, הראה בעצם שהשדה הרימונים ומטרם גידולם העיקרי הוא לכבוד ה' יתברך. וברגע שהשדה מטרחה העיקרית היא כבודו של ה' יתברך, הרי היא ברשותו, והרי היא "כיבכול" (ה) נחלתו הפרטית, ומרגע זה ואילך אין זכות לשום מלאך או שטן להרע או לקטרע על שדה זו.

כאשר נולד בן בכור, שוב אנו זוכים ועושים את אותה מצווה, פדיון בכור. כאשר נולד ילד חדש, בראשית דרכו מלים אותו ומקיימים בכך את מצוות ריבוננו של עולם. זו גם אחת מהסיבות לחנוכה הבית, רכשת בית חדש? זמן תלמידי חכמים או למצער משפחה וחברים, למד עמהם בחברותא, והראה לריבוננו של עולם שמטרת בניית הבית הינה לשמו יתברך. כאן יושבים ולומדים תורה! על הדרך ישנם גם חדרי שינה וחדרים נוספים לפי הצורך. אולם, המטרה העיקרית של הבית היא לשבת ולקיים בו את רצונו של ה' יתברך.

וכאן נשאלת השאלה האם באמת ניתן כך "לספר סיפורים" לה' יתברך? האם באמת ניתן לרכוש בית, לרכוש רכב, לגדל שדה ולספר לה' שבצעם הוא מטרת כל אלה, וכל יתר הדברים הגדולים והעצומים אותם אנו מבצעים הם בעצם אמצעי למען אותה מטרה? והלא באחוזים מדובר באחוזים בודדים, שלוש אחוז ממש אותם מקדישים אנו לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. היאך ניתן, אם כן, להתמודד מול כל אותם תשעים ושבעה אחוזים של צרכינו הפרטיים, ולומר שנספחים הם לאותם אחוזים בודדים אותם מקדישים אנו לכבודו של בוראנו?

והתשובה לכך תובהר במעשה שאולי היה:

ראובן היה מנכ"ל בכיר בחברתו של יוסי האגדי. יוסי בחר בו למנכ"ל, בין היתר, בגלל היותו בנו של יהושע הנגיד הגדול מחו"ל. הוא הבין שלבן כישורים גדולים לפחות כמו אביו, ומעבר לכך הוא גם רצה מאוד לזכות דרך הבן למעט קשרים עם האב הדגול.

ביום בו יצא הבוס לנסיעת עסקים בחו"ל, הודרו ראובן ורכש רכב שרד, ובשובו של הבוס, הוא המתין לו בשדה התעופה ברכבו המפואר, וליווה אותו לביתו. במהלך הדרך מספר ראובן לבוס היקר עד כמה מעריך ומוקיר הוא אותו, ואשר על כן רכש במיוחד לכבודו את רכב השרד בו הם מובלים כעת, ולו בשביל הנסיעות אותן יצטרך מדי פעם לעשות הבוס משדה התעופה לביתו. הבוס הזעיק פנים כנגד מנכ"לו ואמר לו: "בוש ויכלם לך על העזות לנסות ולספר לי כי הרכב נועד לי, בעוד שאתה הוא זה שמשמש ברכב בפחות תשעים ושבעה אחוזים מימות השנה".

חודש לאחר מכן הגיע יהושע הנגיד הגדול, אבי המנכ"ל, מחו"ל והתסריט חזר על עצמו. עם רכב שרד חדש הגיע הבן ראובן, ליווה את אביו מכבש המטוס ועד לחניה, ובמהלך הדרך סיפר איך רכש את הרכב הזה במיוחד לכבודו של האבא הדגול, בשביל הנסיעות הקלות אותן יעשה מידי פעם משדה התעופה לבית בנו שבישראל. האבא חיבק ונישק את בנו, הודה לו על כך, ואף הביטיח לו להכפיל ולשלש את מחיר הרכב במתנה אישית אותה יעניק לחשובו הפרטי.

ההבדל הוא שאבא מאהבתו לבנו אוהב ורוצה להאמין שהבן עשה זאת למענו. גם אם מדובר בשלושה אחוזים, לוקח האבא את שלושת האחוזים האלה הופך אותם לבשרניים יותר, נושם אותם, טועם אותם, ומודה על כך כאילו כל מאת האחוזים נעשו למענו.

ריבוננו של עולם הוא אבינו מלכנו. אמנם מלכנו, אבל קודם כל הוא אבינו. וכאבא הוא רוצה לשמוע מאתנו שאנחנו עושים למענו. גם אם אנו כבנים מעניקים אחוזים אחרים נרחבים מחיינו לצרכינו האישיים, עדיין באהבת אב לבנו ובאהבת בן לאביו אין מחיר לאחוזים. גם אחוזים בודדים יכולים להיות שווים יותר מכל הרוב הדומם...

נוכה גם אנחנו להעניק נשמה למעשינו. נוסף ונוסף ככוונתנו בעסקינו ובכל משלח ידנו למען שמו יתברך. וגם האחוזים הבודדים שיבואו לידי ביטוי לכבודו של ה' יתברך, יורחבו יוכפלו ויהיו טובים ושווים יותר מכל יתר פעילותנו הפרטית.

זו הסגולה האמיתית להצלחה וזו הסגולה האמיתית להצלה מעין הרע. יזכנו ה' יתברך לכך, ואך טוב וחסד ירדפוננו כל ימי חיינו, אמן.

ברוכים תהיו!

שלום וברכה מורי ורבותי!

ושוב אנו נפגשים על הדברים הבעורים באמת. ומה בוער יותר מלהצליח בחיים ועם כל זה להינצל מעין הרע?

חז"ל הקדושים מלמדים אותנו (ב"מ ק"ז ע"ב) שכאשר נכנס האמורא הקדוש רב לבית הקברות, ומדד באחוזים את הסיבות למותם של כל הנפטרים שהיו במקום, הגיע למסקנה שתשעים ותשעה אחוזים מהם נפטרו מן העולם בעקבות עין הרע, ורק אחוז אחד עשה זאת כדרך "כל הארץ"...

איך העין הרע עובד? למה הוא יכול לגרום? והחשוב ביותר - כיצד ניצלים ממנו? על כך בע"ה בפניתנו הקבועה...

בכך, מורי ורבותי, מגיע אדם ורוכש לעצמו דירה נאה, או למצער רכב די נאה. וכבר חלק מהשננים והשכנות, שהמאורע אינו מוצא חן בעיניהם, מתחילים "לשים עלי עיניים". הם מסתכלים ודנים במשכורתו, ברמת החיים שלו, בהוצאותיו והכנסותיו ובכל מה שממש לא קשור לחייהם אלא לחייו האישיים. זה מה שקורה כאן בארץ.

בשמים, במקביל, מתרחש מאורע דומה. מלאכי החבלה ניגשים לקדוש ברוך הוא ושואלים: "למה מגיע לאותו אדם שם למטה לרכוש את הדירה הזו או את הרכב הזה? הלא מדובר באדם שאין די במצוותיו ובמעשיו הטובים לקבל זאת. מעבר לכך, הרי הפסוק מעיד: "כִּי אֶדָם אֵין צָדִיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יֵעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחְטָא" (קהלת ו, ט), ואם כך, גם עבירות מן הסתם יש לו לאותו אדם. ומדוע, אם כך, שפר עליו גורלו לזכות ככזה רכב ובכזו דירה?"

באותה שעה, על כרחם של מלאכי החן, החסד והרחמים, לפתוח במשותף עם מלאכי החבלה את ספרי חשבונותיו של האדם שם למטה - הקניין החדש של הדירה והרכב, הם פותחים ועוברים שורה שורה, וזאת בדיקה שלא אמורה להיות טובה לאף אחד מאיתנו. כל אחד עם השק שלו, וכל אחד היה מעדיף שספרים האלה, כמו "ספרים בעייתיים נוספים", ישארו סגורים לעד ולעולמי עולמים. וזאת, לפחות עד לרגע בו נשפר את דרכינו, ונוכה באמת להיות מאלה אשר זכויותיהם מחפות ומכבות את חובותיהם.

איך, אם כך, ניתן להינצל מאותו דבר איום ונורא הקרוי 'עין הרע'?

הערה כללית. בשום פנים ואופן אסור להיכנס להיסטריה, לא מעין הרע ולא מכל נזק אחר. ההיסטריה אינה מיטיבה עם הנכנס אליה. היא פשוט גורמת לו לחזול מלשוב, ולהתחיל לפעול מתוך לחץ ורגש. לחץ ורגש הם שני האסונות הגדולים ביותר הגוררים את האדם אל עמק הבכא. כאשר לחוצים וכאשר חוששים מדי, המוח אינו השולט על המעשה, אלא הלב. וכשהלב שולט על המוח, חזקה על האדם שיקבל החלטות שגויות.

ונחזור לענייננו. בפרשתנו המדהימה מצווה הקדוש ברוך הוא את מצוות הביכורים. "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבֶּתָּ בָּהּ: וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תְּבִיא מֵאֲרֶצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְשָׂמְתָּ בְטֶנֶא וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁכְּן שָׁמוֹ שָׁם: וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְהוָה בְּיָמֵינוּ הֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׁבַע יְהוָה לְאֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר: וְלָקַח הַכֹּהֵן הַסֵּנֶא מִיָּדְךָ וְהִצִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ" (דברים פרק כו, א-ד).

יוצא האדם לשדהו, יוצא לגינתו, ורואה והנה אחד משבעת המינים שהתברכה בהם ארץ ישראל, הגדל בחלקתו, הולך מנץ ומוציא פרי. האדם, בהתרגשות, שולף סרט וכורכו סביב הענף עליו גדלים ראשית הביכורים - הבכורות של פירותיו. וכאשר גדל הפרי, והוא מגיע לכלל גמירה, נוטל אותו האדם יחד עם הפירות הנוספים מיתר שבעת המינים, ומעלה אותם לבית המקדש, שם הוא מניח את הפירות היקרים כל כך ללבו לפני הקדוש ברוך הוא, ומודה לו על הזכות ועל העונג לגדל ולהתענג על פירות ארץ ישראל בארץ ישראל לאור החלטתו, רצונו, קרבתו ואהבתו של ריבון העולמים.

מה בעצם עושה האדם בכך שהוא מביא את הפירות לבית-המקדש? הוא בעצם אומר לקדוש ברוך: "ריבוננו של עולם, עשרות אלפי רימונים יש לי בשדה. אולם, את הרימונים הראשונים, אלו שביכרו בשדי, אני מעניק לך. בזה אני מראה שכל מטרת השדה, כל מטרת הרימונים הגדלים בה, היא בעצם הזכות להעניק מתנה, ולו הסמלית ביותר, לבית המקדש, לעבדיך הכהנים".

את יתר הרימונים אני שומר אמנם למאכל בני הבית, אני משווק ומשתכר מהם, אולם עדיין המטרה העיקרית מתגלית על ידי הצעד הראשון שנעשה ברימונים הראשונים. מה קורה לאדם לאחר מתנת ביכורים זו? גם אם חלילה וחס אי מי משכניו או משכנותיו משוף עיניו אל עבר רימוניו ורוטן כלפי שמים על השפע

שאלה יפה

שׁוֹת ממוּרנו הרב שליט"א

ניתן לשלוח שאלות בדרכים הבאות:

www.aterett.co.il   info@aterett.co.il   03-5011125

חייו. ושאלתי את רבינו הגאון רבי שלמה מחפוד שליט"א והסכים להנ"ל. וכמוכן שלא להקפיד עליו, אלא יש להסביר לו בעדיניות (ועי' במשנה נדה מה.).

קריאת שיר השירים או תהלים בלילה

שאלה: האם מותר לקרוא שיר השירים בלילה? ומה עושים במקרה שקיבלתי על עצמי לקרוא שיר השירים ארבעים יום, ושכחתי פעם אחת לקרוא, האם להמשיך לקרוא או לא?

תשובה: מותר לקרוא שיר השירים בלילה. ואם שכחתי פעם פעמיים, לא להתייאש, אלא להמשיך ולקרוא. וכמוכן שיש לקרוא גם תהלים כמה שיותר, ולצפות לישועת ה'.

וכן להשתדל ולהמתיק את המזל, על ידי חיזוקים בצניעות, באהבת ישראל ובמאה ברכות בכל יום בכוונה, מלה במלה. ולה' הישועה!

קבלת דעת תורה מדמות של רבנית

שאלה: האם אני יכולה לשאול דעת התורה בכל מיני עניינים ביהדות, מאשה שאני רואה אותה כדמות רבנית? ואם שאלתי אותה ואחר כך שאלתי את אותה שאלה רב ידוע כפוסק, מה הדין?

תשובה: אותה אשה צריכה להיות צדקת באמת, המפחדת וחוששת לסמוך על עצמה, משום שכל מקרה לגופו, ושינוי קטן משנה את הכל, משום שלפעמים יש בשאלה פרטים דקים, וצריך סיעתא דשמיא.

ולכן, גם לשאול שאלה, צריך להיות חכם ולדעת כיצד לשאול, ושאלת חכם חצי תשובה.

וכמוכן שדברים המפורסמים וידועים לכל, ואין בהם פרטים רבים ומסובכים, וזו לא שאלה נדירה וקשה, אז גם דמות של רבנית יכולה לענות.

ומרן רבנו זיע"א פסק בספרו "טהרת הבית", שאשה

ה מ ב י נ ה
ב מ ר א ו ת
ד מ י מ ,
ו ש א ל ה
כבר כמה
פעמים,
ותמיד
ה י א

מכוונת לאמת, ניתן לסמוך עליה בזה (ועי')

טה"ב ח"א עמ' שכ שנאמנת לעצמה ולחברתה, (ע"ש).

ולעניין דיעבד, יש לעשות שאלת חכם, כי מעיקרא יש ליהרהר מאיפה לקנות וממי ליהרהר. וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

כהן המחלל שבת באיסור דרבנן

שאלה: כהן המחלל שבת שלא בפהרסא, במכשיר האסור מדרבנן, במזיד ובאופן קבוע, מה דינו? ומה הדין אם עושה כן לצורך רפואה? **תשובה:** ניתן להעלים עין, ואם הוא עולה לתורה או לברכת כהנים, אין בזה בעיה.

ומצוה לקרבו, ולכוין אותו לשיעורי תורה. וכן לסדר לו פגישה עם החכם, ועל ידי כך יבין וישמור את המצוות תמיד (ועי' ב"מ ח"ו סי' טו. ח"ו סי' ח.).

לימוד המוסר קודם לשאר לימודים

שאלה: רציתי לעורר שחייבים לקבוע סדר מוסר בכוללים, רואים את זה ביום יום, שיש אברכים שאינם לומדים מוסר מספיק, ומידותיהם בר מינן. נא יורנו כבודו את דרך לימוד המוסר, ואם נכונה דברי. ואם כן נא לעורר על כך ולחייב סדר בכוללים.

תשובה: נכון מאד. עצה טובה והנהגה נכונה כל בוקר לימוד מוסר בבית המדרש כעשרים דקות מתחילת הלימוד בשעה 9:00 בבוקר, וזה יסוד לחיזוק כל היום. ורבינו המשנה ברורה (שעה"צ סימן א סי' כו) פסק שלימוד מוסר קודם ללימוד משניות. ע"ש. ובעזרת ה' יתברך נעורר על כך.

לעורר את הילדים שלא לשכב על הבטן או על הגב

שאלה: מאיזה גיל יש לעורר את הילדים שלא לשכב על הבטן או על הגב?

תשובה: ישנה מצוה על הגברים באופן מיוחד לשכב על הצד - לא על הגב ולא על הבטן - מטעמי צניעות וקדושה (ועי' נדה יד. בת"ה ליי"ט).

אולם לבנות ולנשים אין שום בעיה, ומותר להם לישון כרצונם. והעיקר להתכסות ולהתלבש בבגד צנוע.

ומאחר ועל ילד מגיל תשע יש דין איסור יחוד עם אשה

מעל גיל בת מצוה (כמבואר

באבה"ע סי' כב סעי' א), ממילא

יש כאן חשש של עריות.

ומכאן לדין שינה, שיש

להיזהר מגיל תשע

ולחנכו לשכב

על הצד תמיד,

וכך יתרגל

באמת כל

י מ י

האומר אחטא ואשוב..

שאלה: ידוע שהאומר אחטא ואשוב אין מספיקים בידו לעשות תשובה. מה יעשה אדם שחטא ומראש תכנן לשוב, האם ה' יקבל את תשובתו על העבירה? ומה זה "אין מספיקים"?

תשובה: תמיד ה' מקבל את התשובה. כתוב כאן "לא מספיקים", כלומר לא עוזרים ולא נותנים לו אפשרות לחשוב לתקן מעשיו, בגלל שכועסים עליו בשמים, וגם בגלל שיתכן שימות לפני שיעשה תשובה כי בינתיים הוא רואה שהכל כרגיל, אבל בשמים מקפידים עליו.

אם הצליח לעשות תשובה, הרי זה נס שבשמים באים לקראתו, אבל שיזהר להבא כי לא כל יום פורים... ולא כל יום - כיפורים, והוא בסכנה! וצריך זכות לעשות תשובה.

המפרשים אומרים שזה היה הטעות של אדם הראשון שאמר אני יאכל מעץ הדעת ונדע איפה עץ החיים, ונאכל ולא נמות כי אחר כך נעשה תשובה על זה. וכנראה בשמים לא אוהבים שאדם 'מתפלסף' עם השם יתברך... "תמים תהיה עם ה' אלקיך" שווה מליונים, ולשון הרמב"ם (פ"ד מהלכות תשובה) אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו. ע"ש. והדברים מבהילים, כי מי שאומר אחטא ואשוב זה חטא גדול.

סופר סת"ם שמחזיק פלאפון לא כשר

שאלה: איך מסתדר מה שמפרסמים שמי שיש לו פלאפון לא כשר אם הוא סופר סת"ם כל מה שהוא כותב פסול, עם מה שכתב השלחן ערוך בסימן ל"ט שרק מומר לעבודה זרה פסול? ומה גם שהרבה פעמים על אף המכשיר הנ"ל מקפידים לשמור שלא להיכשל, והוא לכל היותר לתיאבון פרנסה וכיזאצא בזה.

ועוד איך אפשר לעקוב אחרי זה, וכי אם נגלה באמצע קריאת התורה שהסופר היה לו את המכשיר הנ"ל נוריד את הספר תורה או המוזנות מהבית?

תשובה: שאלה יפה. וכנראה שזה בעיה ביראת שמים וקשה לסמוך עליו על קיום ההלכות הנצרכות, כמו חק תוכות ושלא כסדרן, ולקדש בפה כל שם שמים, שאלו דברים שאי אפשר לבדוק, רק צריך לסמוך על דברי הסופר!

ובפרט שכל גדולי ישראל בעולם אוסרים והוא מזלזל, זה כמו זקן ממרא. וכידוע מהרמב"ם שהמזלזל בקדושה הרי זה מומר לדבר אחד. ועיין בספר עבד לעבדי ה' בדף רצב (מהדורא קמא) באריכות, כמה עבירות חמורות ניתן להיכשל במקרים כאלו. ע"ש. וע"ע בכה"ח יו"ד סימן קיט ס"ק כט שהחשוד בזנות רח"ל, כל הסתו"ם שלו פסולים. ע"ש. ולפי הסקרים והסיפורים והשמועות, רובם ככולם נכשלים בטלפונים כאלו. רח"ל. אז כיצד נסמוך עליהם???